האם זהו הרותם Retama raetam הצפוני בישראל ?

אורי שפירא

הביא לדפוס: אבי שמידע

רותם המדבר ליד מושב כנף. צילם אורי שפירא ©
להגדלה - לחצו על התמונות.

ליד מושב כנף במצלעות הקרטוניות היורדות לנחל כנף גדלה חברת צומח של **רותם המדבר** *Retama raetam*. אף אחד לא שם לב כי זהו עמד הרותם הצפוני ביותר בישראל בעמק הירדן. **רותם המדבר** הוא שיח מדברי השולט בסהרה וערב בנחלים מסדר-3 על פני שטחים עצומים. הוא גדל גם בחולות המדבר ועולה בבית-גידול חולי למישור החוף של ישראל עד נהריה ובירות. אך באזור הבקעה אין הרותם ממשיך צפונה מאזור דרום הגולן. הוא גדל בצפון הבקעה, במזרח הגליל ובדרום הגולן בבתי-גידול קרטוניים לרוב במפנים דרומיים שטופי שמש בחברת מינים מדבריים נוספים כגון: **ריסן דק, עדעד המדבר, תמריר מרוקני וקדד משולחף**. אך בעוד מינים מדבריים אלה ממשיכים צפונה עד נחל עורבים ונחל דישון , כפי הנראה המורדות הדרומיים של נחל כנף הוא האתר הצפוני ביותר של רותם המדבר באזור בקע ים-המלח.
אנו קוראים לחובבי הטבע לנסות ולאתר מקומות צפוניים יותר מאזור נחל כנף.

מימין (תמונות הפרח): הרותם שייך לשבט הרתמה "Genista", בה הדבורה מתיישבת על הסירה וצינור האבקנים יחד עם העלי מתרומם לעבר בטנה. בתמונות רואים כי בניגוד לסוגים בשבט הביקיים, הסירה איננה חוזרת למקומה הראשוני והדברוה יכולה לדעת כי היה ביקור בפרח ונלקח ממנו צוף ואבקה.
להגדלה – לחצו על התמונות.

מימין: פריחה של רותם המדבר; שיח בגודל ממוצע של רותם פורח עם 4000 פרחים, והשיח הגדול בתמונה מכיל כ12000 פרחים. בישביל מה ליצר כל כך הרבה פרחים? זהו שיווי משקל לא יעיל אך בלתי נמנע בשוק האבקה; אך ייתכן ופרח הרותם מודיע לדבורה במי ביקרו וע"י כך מקל על הדבורה לבקר ב"בפרחים חדשים". משמאל: הגבעול של הרותם מחורץ (מכאן שם המושג "גבעול רותמי"), כאשר בעומק החריצים יושבות הפיוניות המווסתות את איבוד המים מתצד אחד וקליטת הCO2 מאידך. צילם עוז גולן ©
להגדלה – לחצו על התמונות.

אורי שפירא , מושב כנף – urishap@gmail.com

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שפירא א 2019 האם זהו הרותם Retama raetam הצפוני בישראל?, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 6.

האם זהו הרותם Retama raetam הצפוני בישראל ?